

کارگاه عمومی یا کارگاه برق

تولید انرژی الکتریکی (برق)، انتقال برق، توزیع برق، استفاده از برق

آشنایی با قطعات الکترونیکی

سیستمهای مخابراتی

فناوری اطلاعات و مدیریت داده

کامپیوتر (سخت افزار، نرم افزار، شبکه)

شبکه و اتصال دهنده ها

اتوماسیون در صنعت

امنیت

بررسی نرم افزارهای آفیس پردازش داده ها و آمار و تحلیل داده ها و کسب اطلاعات مدیریتی و توضیحات

و کلیه ویدیوهای آموزشی نرم افزارهای زیر و ارائه پروژه توسط دانشجویان در

PowerPoint MS_Excel MS_Word

معرفی دیگر نرم افزارهای برق، الکترونیک، مخابرات، کنترل

منابع www.aminsedighi.ir

حضور فعال کلاس 2 نمره

حل و ارسال تکالیف 2 نمره

دو نمونه پروژه = 10 نمره = 5 نمره + 5 نمره (Word _ Excel _ PowerPoint _.....)

امتحان کتبی میان ترم 2 + پایان ترم 4 = 6 نمره

فصل اول : تولید انرژی الکتریکی (برق) ، انتقال برق ، توزیع برق ، استفاده از برق

انرژی الکتریکی یکی از انرژی‌هایی با مزایای خوب میباشد که از محل تولید تا مصرف راندمان بالایی دارد و به راحتی قابل تبدیل به دیگر انرژی‌ها میباشد
روش های تولید انرژی الکتریکی

(1) سیم پیچ (هادی) و میدان مغناطیسی و حرکت بین هادی و میدان ، باعث تولید انرژی الکتریکی در دو سر سیم میشود

ساخت سیم پیچ و میدان ساده ولی تولید حرکت در هر یک از این موارد ذیل پیچیدگیهایی دارد (مثل نحوه ایجاد حرکت در: دینام خودرو (باسوخت بنرین، گازوئیل، گاز) - دینام دوچرخه- ژنراتورهای دیزلی - توربین‌های نیروگاه فسیلی (گاز گازوئیل) - توربین بخار- انرژی هسته‌ای- توربین بادی- توربین آبی - و ...)

(2) تولید برق با استفاده از انرژی خورشید (تابش خورشید به صفحاتی با مواد مخصوص)

(3) تولید برق با استفاده از فعل و انفعال شیمیایی (باتری)

(4) تولید برق در ترموکوپل (حرارت به محل اتصال دو فلز غیر همنام)

(5) تولید برق با کریستال پیزو الکتریک (ولتاژ زیاد و لحظه‌ای)

(6) ...

از بین روشهای فوق سه روش اول بیشترین کاربرد در زندگی بشر داشته است و روش اول تاکنون بیشترین استفاده را در تامین برق مصرف کنندگان داشته است

با توجه به عدم تمرکز مصرف کنندگان و تلفات انرژی از تولید تا مصرف، نیاز به تولید برق در حوالی شهرها و جنب صنایع بزرگ به روش اول مطرح میگردد تا انتقال برق بنحویکه کمترین تلفات را داشته باشد مقرون به صرفه باشد، تا انرژی تولید شده و به مصرف کننده تحویل گردد.

برای کم کردن تلفات خط ، کاهش مقاومت سیم انتقال دهنده برق و بزرگ کردن سطح مقطع سیم و کاهش طول سیم و کاهش جریان در طول خط انتقال مطرح میشود برای نیل به این اهداف، نیاز به احداث ایستگاه برق افزایش دهنده ولتاژ جنب نیروگاه و کاهش ولتاژ جنب مصرف کننده و نیاز به خط انتقال برق با ولتاژ بالا میباشد.

ولتاژ بالا در ایستگاه برق نیاز به تجهیزات گرانیقیمت ترانسفورماتور و کلید و تجهیزات اندازه گیری و حفاظتی دارد ولتاژ بالا در خط انتقال نیاز به طراحی و ابزار و وسائل خاص دارد.

$$P = V.I = ZI^2 \cong RI^2 = p \frac{L}{A} * I^2$$

	مقاومت ویژه ρ در دمای 20°C بر حسب μΩ·cm	ضریب دمای α در دمای 20°C بر حسب 1/C°
آلومینیوم	2.83	0.0039
برنج	6.4-8.4	0.0020
مس انیل شده	1.77	0.00382
مس سخت	1.72	0.00393
آهن	10.0	0.0050
نقره	1.59	0.0038
فولاد	12-88	0.001-0.005

انواع انرژی الکتریکی (انواع برق)

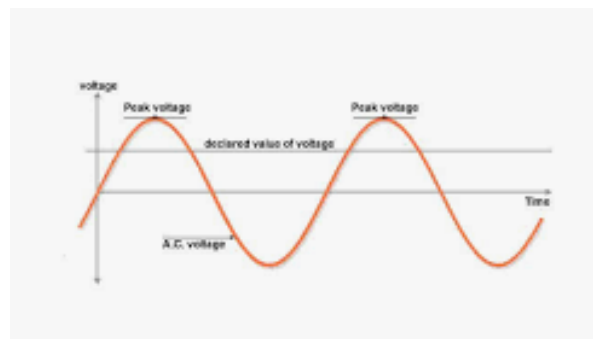
برق مستقیم DC

در برق مستقیم مقدار دامنه (ولتاژ) برق ثابت است و با گذشت زمان دامنه تغییر نمیکنند (مثلا ولتاژ دو سر باتری خودرو 12 ولت ثابت است)

برق متناوب AC

در برق متناوب مقدار دامنه (ولتاژ) برق مرتبا در حال تغییر است و با گذشت زمان دامنه تغییر میکند (مثلا ولتاژ برق شهر در منزل از صفر ولت تا مثبت 311 ولت به آرامی زیاد شد و سپس به آرامی صفر شده و تا منفی 311 ولت میرود و مجددا صفر ولت میشود هرچند مقدار متوسط آن صفر میشود ولی مقدار موثر آن 220 ولت میشود)

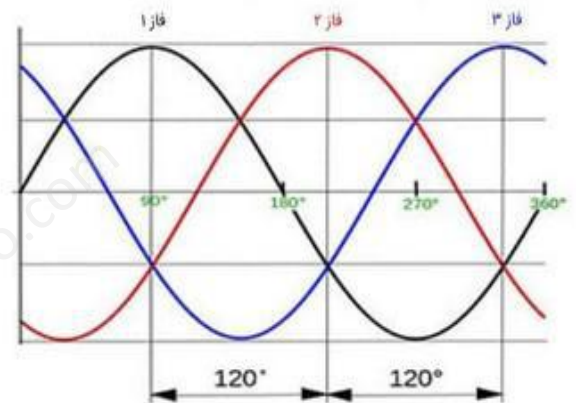
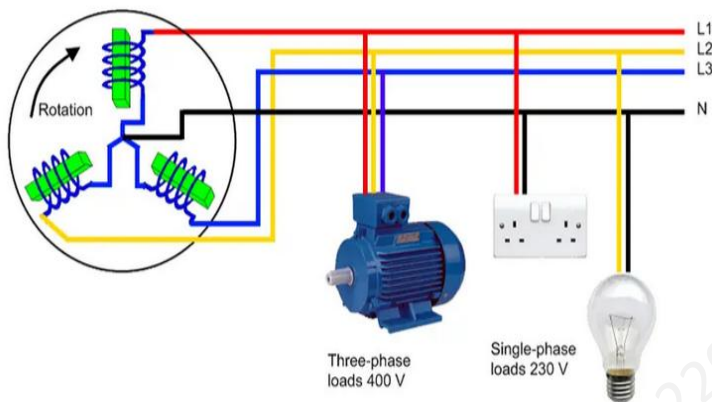
ولتاژ (AC / DC) (ولت)

ولتاژ نیروی محرکه‌ای است که می‌تواند منجر به تشکیل جریان الکتریکی در مدار می‌گردد

جریان (AC / DC) (آمپر)

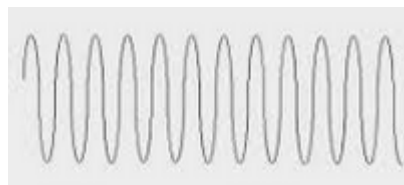
حرکت کردن الکترون‌ها در یک مدار از سمت تولید کننده انرژی الکتریکی (ولتاژ) به سمت مصرف کننده

ولتاژ و جریان می‌تواند تک فاز (یک سیم فاز یک سیم نول) یا سه فاز (سه سیم) باشد
وقتی نیاز به قدرت بیشتری داریم از سه فاز استفاده میشود
مثلا موتور تک فاز قدرت کمتر و موتور سه فاز قدرت بیشتری دارد

فرکانس f (هرتز)

به تعداد تکرار یک رخداد در واحد زمان اشاره دارد (مثلا در برق شهر در منزل ما در یک ثانیه به تعداد 20 بار مطابق با این تصویر تکرار میشود یا یک دور کامل معادل 20 میلی ثانیه میباشد)

$$f = \frac{1}{T}$$

دامنه (آمپر یا ولت)

(دامنه = مقدار ماگزیمم ، مینیمم ، متوسط ، و موثر)

دوره تناوب T (ثانیه)

مدت زمان یک دور کامل یک شکل موج = عدد یک تقسیم بر فرکانس

$$T = \frac{1}{f}$$

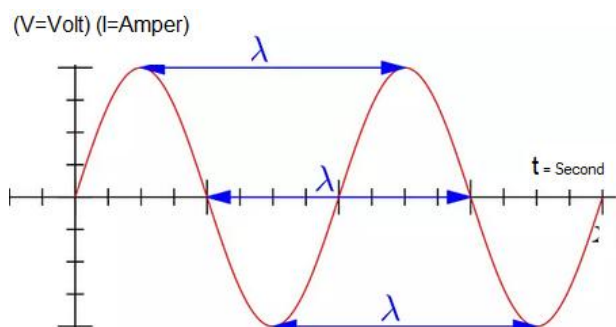
طول موج (متر)

برابر است با فاصله مکانی بین دو قله موج ،

امواج الکترومغناطیسی با سرعت نور حرکت میکنند

پس طول موج مساوی است با سرعت نور تقسیم بر فرکانس

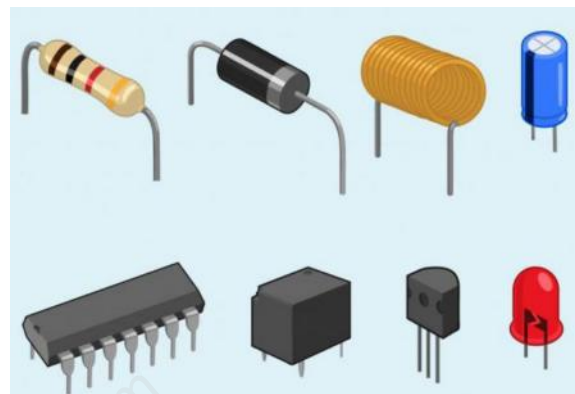
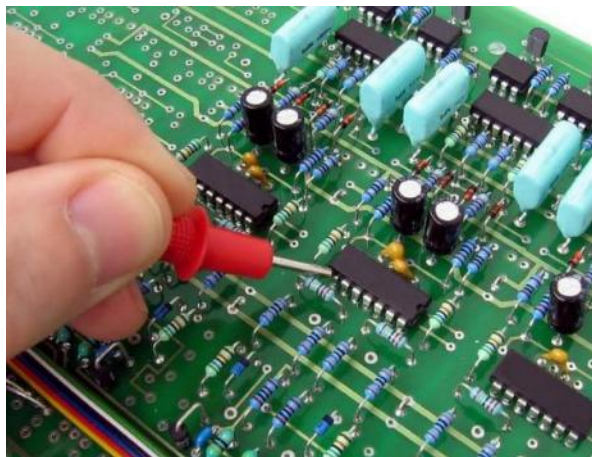
$$\lambda = \frac{v}{f} = \frac{c}{f} = \frac{3 * 10^8}{f}$$

فصل دوم : آشنایی با قطعات الکترونیکی

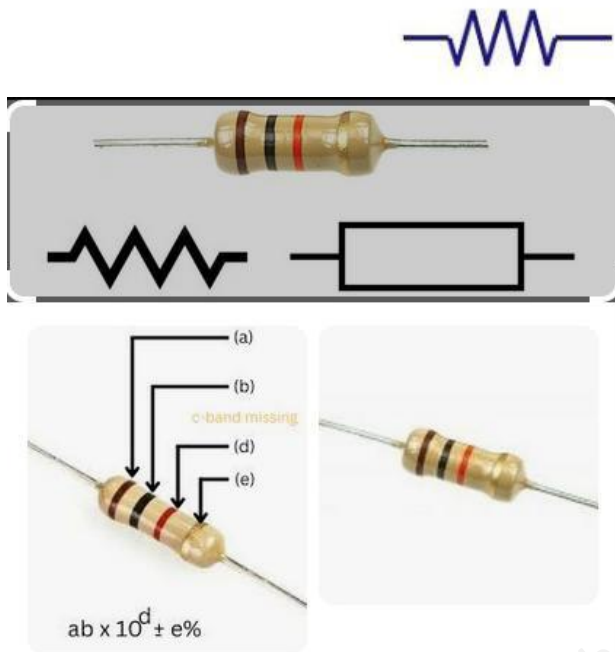
قطعات الکترونیک و برق

مقاومت و انواع آن - خازن و انواع آن - سلف و انواع آن - دیود و انواع آن - ترانزیستور و انواع آن - آی سی ها و میکروها
- کلید - رله - مدار - ماژول

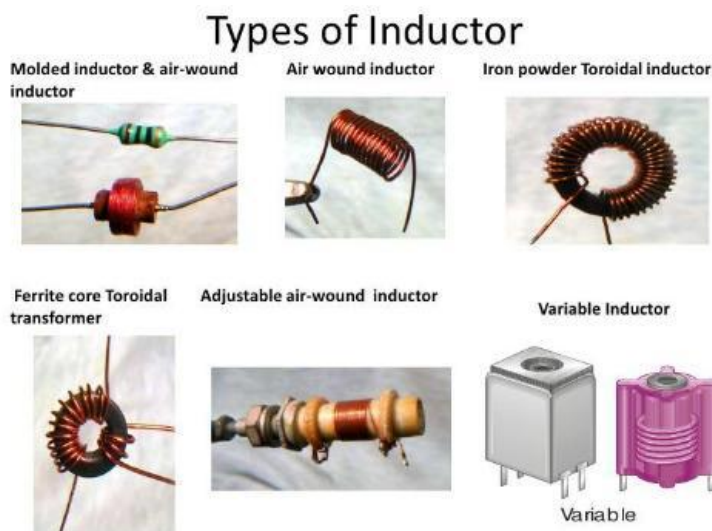
مقاومت‌های الکتریکی (Resistor):

مقاومت محدود کننده جریان می‌باشد و ایجاد افت ولتاژ میکند
واحد اندازه گیری مقدار مقاومت اهم (Ω) ($M\Omega$, $K\Omega$) می باشد و شکل مداری مقاومت (R) به صورت زیر می باشد

سلف (سیم پیچ) (Reactor)

کاربرد در مدارهای AC (متناوب) و DC (مستقیم) – این قطعه الکترونیکی و الکتریکی با تغییرات جریان مخالفت میکند
واحد اندازه گیری سلف هانری (H) می باشد و نماد مداری (L) به صورت زیر است:

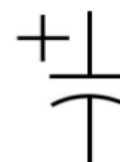
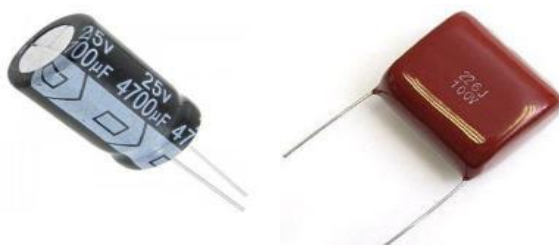
ترانسفورماتور

دو سری سیم پیچ روی یک هسته پیچیده شده اند
برای تبدیل ولتاژ AC زیاد به کم مثلا تبدیل 220 ولت متناوب به 6 ولت متناوب و یا تبدیل ولتاژ کم متناوب به
زیاد متناوب مثلا در نیروگاهها تبدیل ولتاژ 20 هزار ولت متناوب به 230 هزار ولت متناوب

خازن (Capacitor):

کاربرد در مدارهای AC (متناوب) و DC (مستقیم)

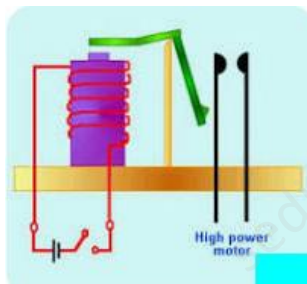
واحد اندازه گیری خازن فاراد (F, pF, uF) می باشد و علامت مداری خازن (C) می باشد

رله - کنتاکتور

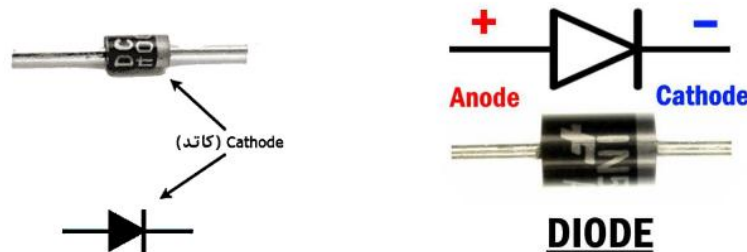
یک کلید الکتریکی که با ولتاژ پایین مثلا 12 ولت کار میکند برای وقتی که بخواهیم ولتاژ زیاد یا جریان زیاد را قطع یا وصل کنیم

قطعات الکترونیک (قطعات فعال)

دیود

یک نیمه هادی است که جریان را فقط از یک جهت عبور دهد (در شکل زیر از چپ به راست فقط عبور جریان ممکن است) (مشخصات دیود: حداکثر تحمل ولتاژ مستقیم و معکوس و حداکثر تحمل جریان)

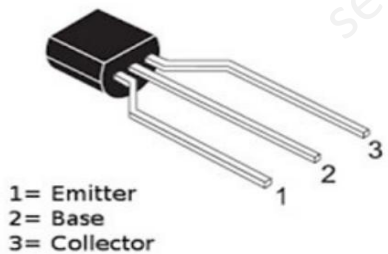

انواع دیود

دیود معمولی - پل دیود - دیود زهر - دیود نوری - دیود مادون قرمز (برای ریموت کنترل) - دیود ماورا بنفش (برای تشخیص اسکناس تقلبی)

ترانزیستور

یک قطعه الکترونیک از مواد نیمه هادی است که دارای سه پایه است و برای تقویت سیگنال الکتریکی یا برای قطع و وصل سیگنال های الکتریکی (شبیه یک کلید) استفاده میشود

انواع ترانزیستور

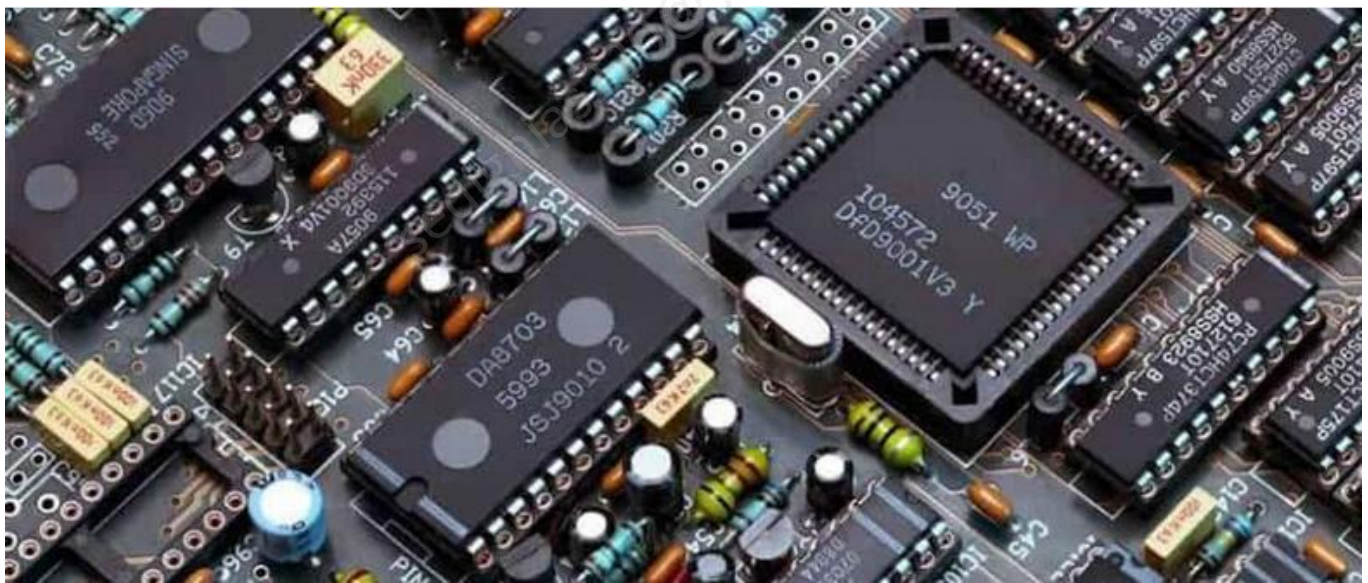
(NPN - PNP) (DIP پایه دار - SMD بدون پایه)

ترانزیستور دوقطبی BJT - ترانزیستور اثر میدان (FET) (JFET) (MosFet)

مدار مجتمع یا آی سی (Integrated circuit)

یا IC یا مدار یکپارچه یا تراشه (Chip) یا ریزتراشه (Microchip)

به مجموعه‌ای از مدارهای الکترونیکی گفته می‌شود که بر روی یک سطح صاف کوچک (چیپ) از جنس مواد نیم‌رسانا (معمولاً از جنس سیلیسیم) قرار داده شده‌است. با قرار دادن شمار بسیاری ترانزیستور کوچک در یک ریزتراشه، مدارهایی ساخته می‌شود که از لحاظ اندازه بسیار کوچکتر، سریع‌تر و ارزان‌تر از مدارهایی است. مثلاً CPU یا مموری

انواع حفظ کننده اطلاعات(حافظه) در کامپیوتر

حافظه دسترسی تصادفی (رَم) RAM (Random Access Memory)

حافظه فقط خواندنی (رام) ROM (Read Only Memory)

حافظه CMOS : Complementary Metal-Oxide Semiconductor است برای حفظ اطلاعات اولیه(ساعت تاریخ..)

فلش مموری USB-SD

سی دی - دی وی دی DVD

هارد دیسک HDD -

حافظه خشک SSD

دیسک مغناطیسی

نوار مغناطیسی

حافظه ابری Cloud

واحد اندازه گیری حافظه

یک محل برای نگهداری عدد صفر و یک را یک بیت مینامند Bit

هشت بیت یک بایت است Byte

هر کیلو بایت یک هزار بایت (1024 بایت) – هر مگا بایت یک میلیون بایت – هر گیگا بایت

1 bit	Bit	=	0 1
1 byte	Byte	=	8 bit
1 Kilobyte	KB	=	1024 bytes
1 Megabyte	MB	=	1024 KB
1 Gigabyte	GB	=	1024 MB
1 Terabyte	TB	=	1024 GB
1 Petabyte	PB	=	1.024 TB

استفاده از مبنای دودویی (باینری)

بشر بدلیل استفاده از انگشتان دست، مبنای شمارش را ده دهی قرار داد (بنابراین به تعداد 10 نماد یعنی شکل‌های صفر تا 9 باید حفظ کنیم) و بهمین دلیل بخشی از عملیات جمع و ضرب و تفریق و تقسیم را باید حفظ کند و بشر باید قواعدی برای تفریق و تقسیم بنا کند

$$7 * 6 = 42 \text{ باید حفظ کنیم قاعده‌ای نداریم}$$

$$7 + 8 = 15 \text{ باید حفظ کنیم قاعده‌ای نداریم}$$

در مبنای دو دویی فقط دو نماد (نماد صفر و یک باید حفظ کنیم)

$$00000000 = 0$$

$$00000001 = 1$$

$$00000010 = 2$$

$$00000011 = 3$$

$$00001101 = 13$$

2^6	2^5	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0
64	32	16	8	4	2	1
1	1	1	1	1	1	1

$$1111111 = 64 + 32 + 16 + 8 + 4 + 2 + 1 = 127$$

و عملیات مقایسه دو نماد و حرکت بسمت چپ (برای ضرب) و راست برای تقسیم و قوانین جمع و تفریق را به راحتی و خیلی ساده تدوین کنیم

برای ضرب اعداد کافی است بسمت چپ یک دیجیت حرکت دهیم مثلا برای $2 * 3$ کافی است عدد 3 که بشکل باینری

بنویسیم و یکی بسمت چپ شیفت دهیم

$$00000011 = 3$$

$$00000110 = 6$$

به راحتی با قطعات الکترونیک (ترانزیستور و IC ها) میتوانیم صفر و یک را بوجود آورده و شیفت دهیم یا مقایسه کنیم

بنابراین در کامپیوتر برای کلیه عملیات عددی و متنی از فقط دو نماد صفر و یک یعنی نمادهای دودویی (دیجیتالی)

استفاده میکنیم

باطریها در کامپیوتر

باطری CMOS

یک باتری کوچک و گرد می باشد که در مادربرد کامپیوتر قرار دارد. این باتری وظیفه تأمین انرژی برای حفظ تنظیمات BIOS را بر عهده دارد، حتی زمانی که سیستم خاموش است

باطری لپتاپ

این منبع تغذیه جهت تامین برق لپتاپ در هنگامی که دسترسی به برق شهری مشکل است ، استفاده میشود که حداقل این باطری 2 ساعت لپتاپ را بدون استفاده از آداپتور 220 ولت برق ، قابل استفاده میکند.

فصل سوم : سیستمهای مخابراتی

سیستمهای مخابراتی مورد استفاده در شبکه برق

- 1) ارسال اطلاعات روی سیم (مثلا خط تلفن ارسال صوت و داده)
- 2) رادیو بیسیم - وایرلس - رادیو میکروویو
- 3) فیبرنوری (- SDH - PDH - Access) (فیبر پسیو و تجهیزات اکتیو (مبدل نور به الکتریک))
- 4) حامل خط فشار قوی (PLC)

مزایای فیبرنوری

- 1- ایمنی بالا در مقابل تداخل امواج الکترومغناطیسی
- 2- فواصل انتقال طولانی تر
- 3- ظرفیت بالا (پهنای باند وسیع)
- 4- امنیت بالا و خطای ناچیز
- 5- ضریب اطمینان و کیفیت انتقال بالا
- 6- ابعاد کوچکتر و وزن کمتر
- 7- قیمت مناسب
- 8- غیر اشتعال زا (با توجه به عدم وجود الکتریسیته، امکان بروز آتش سوزی وجود نخواهد داشت).
- 9- انعطاف پذیرتر
- 10- استفاده از فن آوریهای جدیدتر
- 11- عدم جاذبیت برای سارقان جهت سرقت فیبر

دسترسی به اینترنت با PLC (Power Line carrier)

کاربرد تکنولوژی PLC، اینترنت پر سرعت از طریق خطوط برق BPL میباشد که دسترسی به اینترنت با پهنای باند وسیع روی خطوط معمولی برق را مهیا می-کند. کاربر لازم است تنها یک کامپیوتر و یا هر وسیله دیگری که یک مودم BPL دارد را در پریز برق وارد کند تا اینترنت پر سرعت بدست آورد.

BPL البته این سیستم مشکلاتی نیز دارد. مشکل اصلی این است که خطوط برق ذاتاً محیطی بسیار نویزدار است.

فصل چهارم: فناوری اطلاعات

امروزه، رشد و توسعه روز افزون فناوری در صنایع ارتباطی، مخابراتی و انفورماتیک، منجر به بروز تحولات شگرف در سیستم ارائه خدمات متعدد، شده است.

فناوری اطلاعات می تواند زمینه های مختلف مثلا ابعاد مختلف مدیریت سیستم صنعتی، سیستم پزشکی مدیریت بحران، مدیریت منابع انسانی و فیزیکی، کسب و کار، مدیریت راهبردی، مدیریت ارتباطات، مدیریت حوادث مدیریت کیفیت، تولید و توزیع و خدمات از راه دور

تعریف فناوری اطلاعات:

فناوری اطلاعات به معنی و مفهوم بسیار ساده یعنی علم استفاده از یک سری ابزار که این ابزار همان پردازش، نگهداری، جمع آوری، ذخیره، توزیع، انتقال، امنیت است که بر روی اطلاعات اعمال میشود. فناوری: کاربردی کردن علم

✓ داده: جمع آوری داده های عددی و متنی بدون نظم خاص

✓ اطلاعات: داده های مرتب شده

✓ پردازش: مدیریت بر روی اطلاعات

وظایف فناوری اطلاعات:

فناوری اطلاعات- علمی که برای مدیریت و پردازش اطلاعات لازم است. با رایانه ها و دیگر فناوریها

(1) نگهداری و پردازش

(2) تقسیم وظایف

(3) مدیریت شبکه

(4) مدیریت اطلاعات

(5) توسعه اطلاعات

(6) توسعه کاربردی

(7) توسعه تجاری

داده چیست؟ (Data)

داده در واقع قالبی از اطلاعات خام و دست نخورده و طبقه بندی نشده و مرتب نشده است

اطلاعات چیست؟ (information)

اطلاعات یا Information به داده هایی اطلاق می شود که دارای معنا و مفهوم هستند تا بتوان از آنها برای انجام و رسیدن به اهداف استفاده شود. داده ورودی خام به حساب می آید، که پس از پردازش و مرتب سازی خروجی معناداری از آب در خواهد آمد آنرا اطلاعات نامند.

چند تعریف

ICDL = International Computer Driving License گواهینامه بین المللی کاربری کامپیوتر

IT = Information Technology فن آوری اطلاعات

ICT = Information Communication Technology فناوری ارتباطات و اطلاعات

واقعیت افزوده (AR) Argmented Reality : واقعیتی افزوده به آنچه ما میدانیم و میبینیم

واقعیت مجازی (VR) Virtual Reality : واقعیتی افزوده به آنچه ما نمیدانیم (و نمی بینیم)

شبیه سازها Simulations

هوشمند سازها (AI) Artificial Inteligence - مثلا Chat GPT

سخت افزار و نرم افزار در کامپیوتر

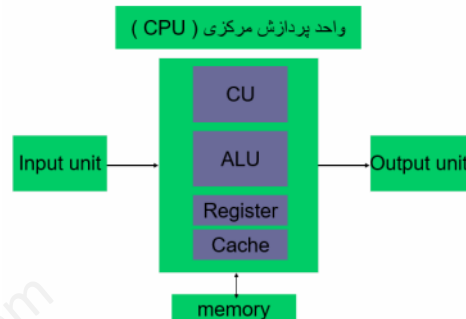
سخت افزار:

سخت افزار شامل تمامی قطعات فیزیکی و الکترونیکی است که جهت اجرای عملیات کامپیوتری استفاده می شود. ...

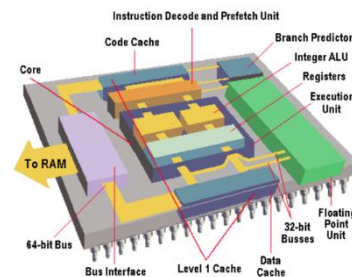
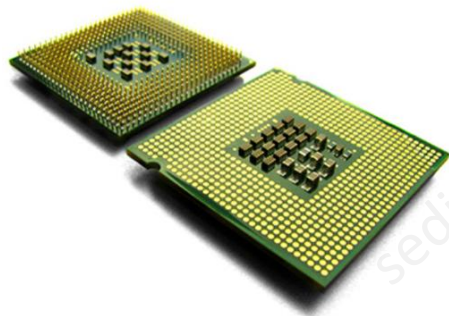
نرم افزار:

نرم افزار شامل مجموعه‌ای از دستورالعمل‌ها، الگوریتم‌ها و برنامه‌های کامپیوتری است که بر روی سخت افزار اجرا می‌شوند.

اجزاء تشکیل دهنده کامپیوتر

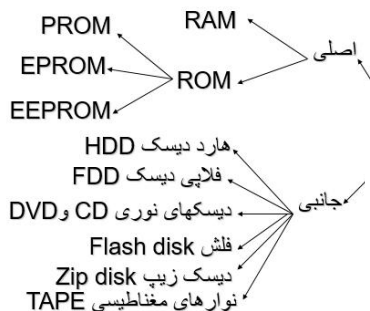

واحد پردازش مرکزی (CPU)

memory

محل ذخیره هر نوع داده و اطلاعات را حافظه گویند.

شبکه های کامپیوتری

دلایل استفاده از شبکه

استفاده مشترک از منابع - کاهش هزینه: - قابلیت اطمینان: - کاهش زمان: - قابلیت توسعه: - ارتباطات:

مدل های شبکه:

در یک شبکه ، یک کامپیوتر می تواند هم سرویس دهنده وهم سرویس گیرنده باشد . یک سرویس دهنده ، کامپیوتری است که فایل های اشتراکی وهمچنین سیستم عامل شبکه که مدیریت عملیات شبکه را بعهده دارد ، را نگهداری می کند. برای آنکه سرویس گیرنده بتواند به سرویس دهنده دسترسی پیدا کند ، ابتدا سرویس گیرنده باید اطلاعات مورد نیازش را از سرویس دهنده تقاضا کند . سپس سرویس دهنده اطلاعات در خواست شده را به سرویس گیرنده ارسال خواهد کرد. مدل های شبکه

(1) شبکه نظیر به نظیر Peer- to- Peer

(2) شبکه مبتنی بر سرویس دهنده Server- Based

(3) شبکه سرویس دهنده / سرویس گیرنده Client Server

هر شبکه اساسا از بخش های ذیل تشکیل می شود:

ابزارهایی که به پیکربندی اصلی شبکه متصل می شوند بعنوان مثال : کامپیوتر ها ، چاپگرها، هاب ها ،سیم ها ، کابل ها وسایر رسانه هایی که برای اتصال ابزارهای شبکه استفاده می شوند.
سازگار کننده ها : که بعنوان اتصال کابل ها به کامپیوتر هستند .

انواع شبکه از لحاظ جغرافیایی:

شبکه محلی LAN= Local Area Network

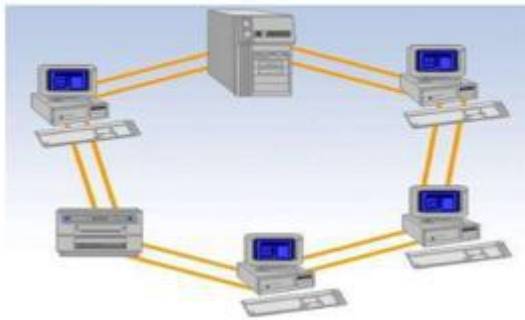
شبکه گسترده WAN = Wide Area Network

ریخت شناسی شبکه Network topology

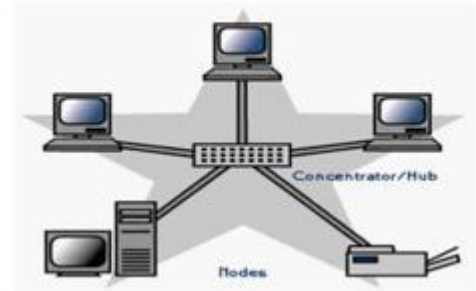
توپولوژی شبکه تشریح کننده نحوه اتصال کامپیوتر ها در یک شبکه به یکدیگر است .

انواع متداول توپولوژی ها در شبکه کامپیوتری:

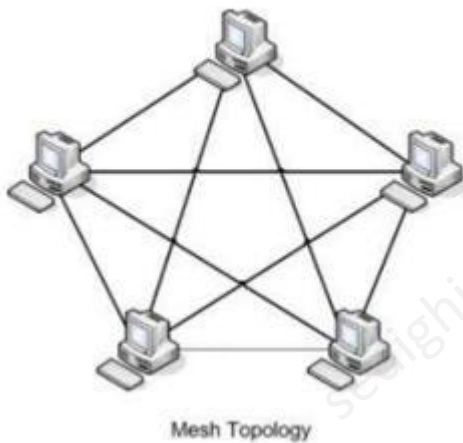
توپولوژی حلقوی Ring

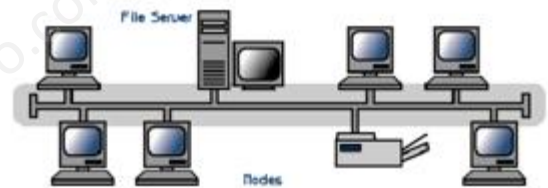
توپولوژی ستاره ای star

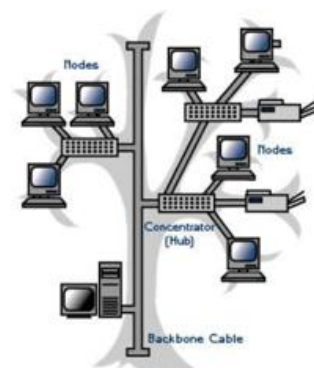
توپولوژی توری mesh

توپولوژی اتوبوسی Bus

توپولوژی درختی tree

توپولوژی ترکیبی hybrid

ابزارهای اتصال دهنده Connectivity Devices

تکرار کننده ها Repeater

هاب ها Hubs

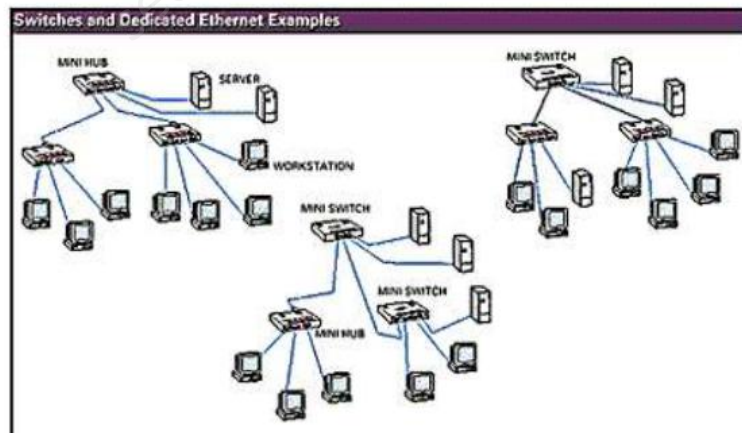

مسیر یاب ها Routers

دروازه ها Gateways

پل ها Bridge

سوئیچ ها Switches

پی ال سی (PLC) (Programm Logic Control)

یک دستگاه الکترونیکی قابل برنامه ریزی است که در صنایع و کارخانجات بسیار کاربرد دارد این دستگاه دارای یک زبان برنامه نویسی است دارای تعدادی ترمینال ورودی و خروجی است که در یک کامپیوتر (لپتاپ) جداگانه با زبان این دستگاه برنامه نوشته میشود که در ازاء اطلاعاتی که از ورودی سنسورها (حس گرها) به این دستگاه وارد شوند چه فرمانی در خروجی ظاهر شود

مثلا این دستگاه در کارخانه تولید نوشابه نصب میشود که وقتی شیشه نوشابه خالی است سنسورها متوجه میشوند و به ترمینال ورودی این دستگاه اطلاع میدهند که شیشه نوشابه خالی است و به این دستگاه قبلا برنامه دادیم که در ترمینال خروجی فرمان صادر کند و شیر الکترکی باز شود و سپس مایع نوشابه به درون شیشه نوشابه واریز میشود

حال اگر سنسورها تشخیص دادند که نوشابه پر شده است به ترمینال دیگر در ورودی این دستگاه یک سیگنال وارد میشود و به این دستگاه برنامه دادیم که حالا دستور دهد کلید شیر الکترکی قطع شود و مسیر واریز نوشابه بسته شود و

امنیت اطلاعات

امنیت اطلاعات یعنی حفاظت اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی از فعالیت های غیرمجاز. این فعالیت ها عبارتند از دسترسی، استفاده، افشاء، خواندن، نسخه برداری یا ضبط، خراب کردن، تغییر، دستکاری .

مفاهیم پایه امنیت اطلاعات

همانگونه که تعریف شد، امنیت اطلاعات یعنی حفظ محرمانگی، یکپارچه بودن و قابل دسترس بودن اطلاعات از افراد غیرمجاز. در اینجا مفاهیم سه گانه "محرمانگی"، "یکپارچه بودن" و "قابل دسترس بودن" توضیح داده میشود. در بین متخصصان این رشته بحث است که علاوه بر این ۳ مفهوم موارد دیگری هم را باید در نظر گرفت مثل "قابلیت حسابرسی"، "قابلیت عدم انکار انجام عمل" و "اصل بودن".

محرمانگی

محرمانگی یعنی جلوگیری از افشای اطلاعات به افراد غیر مجاز.

یکپارچه بودن

یکپارچه بودن یعنی جلوگیری از تغییر داده ها بطور غیرمجاز و تشخیص تغییر در صورت دستکاری غیر مجاز

قابل دسترس بودن

اطلاعات باید زمانی که مورد نیاز توسط افراد مجاز هستند در دسترس باشند.

قابلیت حسابرسی

در بسیاری موارد، باید امکانی در سیستم اطلاعاتی تعبیه شود تا بتوان انجام دهنده عملی روی اطلاعات را حسابرسی کرد.

قابلیت عدم انکار انجام عمل

در انتقال اطلاعات و یا انجام عملی روی اطلاعات، گیرنده یا فرستنده و یا عمل کننده روی اطلاعات نباید قادر به انکار عمل خود باشد. مثلا فرستنده یا گیرنده نتواند ارسال یا دریافت پیامی را انکار کند .

اصل بودن

در بسیاری از موارد باید از اصل بودن و درست بودن اطلاعات ارسالی و نیز فرستنده و گیرنده اطلاعات اطمینان حاصل کرد. در بعضی موارد ممکن است اطلاعات رمز شده باشد و دستکاری هم نشده باشد و به خوبی به دست گیرنده برسد ولی ممکن است اطلاعات غلط باشد و یا از گیرنده اصلی نباشد. در این حالت اگر چه محرمانگی، یکپارچگی و در دسترس بودن رعایت شده ولی اصل بودن اطلاعات مهم است .

کنترل

کنترل دسترسی

برای حراست از اطلاعات، باید دسترسی به اطلاعات کنترل شود. افراد مجاز باید و افراد غیرمجاز نباید توانایی دسترسی داشته باشند. بدین منظور روش ها و تکنیک های کنترل دسترسی ایجاد شده اند که در اینجا توضیح داده میشوند .

کنترل امنیت اطلاعات

کنترل امنیت به اقداماتی گفته میشود که منجر به حفاظت، مقابله، پیشگیری و یا به حداقل رساندن خطرات امنیتی است. این اقدامات را میتوان به سه دسته تقسیم کرد .

مدیریتی

کنترل مدیریتی (کنترل رویه ها) عبارتند از سیاست ها، رویه ها، استانداردها و رهنمودهای مکتوب که توسط مراجع مسئول تایید شده است.

منطقی

کنترل منطقی (کنترل فنی) استفاده از نرم افزار، سخت افزار و داده ها است برای نظارت و کنترل دسترسی به اطلاعات و سیستم های کامپیوتری. به عنوان مثال : کلمه عبور، فایروال ها ی شبکه و ایستگاههای کاری، سیستم های تشخیص نفوذ به شبکه، لیست های کنترل دسترسی و رمزنگاری داده ها نمونه هایی از کنترل منطقی می باشند .

فیزیکی

کنترل فیزیکی برای حفاظت و کنترل محیط کار و تجهیزات کامپیوتری و نحوه دسترسی به آنها است که جنبه فیزیکی دارند. به عنوان مثال: درب، قفل، گرمایش و تهویه مطبوع، آژیر دود و آتش، سیستم دفع آتش سوزی، دوربین ها مداربسته، موانع، حصارکشی، نیروی های محافظ و غیره.

رمزنگاری

در امنیت اطلاعات از رمزنگاری استفاده میشود تا اطلاعات به فرمی تبدیل شود که به غیر از کاربر مجاز کس دیگری نتواند از آن اطلاعات استفاده کند حتی اگر به آن اطلاعات دسترسی داشته باشد.

فایروال

فایروال در حقیقت یک ابزار امنیتی است ، فایروال یا Firewall به معنای لغوی دیوار آتش به زبان ساده یک سد بین شبکه داخلی و خارجی است ، فایروال یا دیواره آتش (Firewall) به نرم افزار یا سخت افزارهایی گفته می شود که از دسترسی به کامپیوترها جلوگیری کرده و ترافیک رد و بدل شده در شبکه را کنترل می کند .

یک مثال از دیواره آتش

“آدرس منبع 172.18.1.1 مجاز است تا از پورت 22 به مقصد 172.18.2.1 برسد.”
به آدرس های IP به عنوان خانه و پورت ها را به عنوان اتاق های داخل خانه در نظر بگیرید.
فقط افراد مورد اعتماد (source addresses) مجاز هستند که وارد خانه شوند. (destination address)
سپس فیلتر بیشتر می شود تا افراد داخل خانه فقط بسته به اینکه صاحب آن باشند، به برخی از اتاق ها (destination ports) دسترسی پیدا کنند.
صاحب خانه مجاز است به هر اتاق (در واقع Port) که می خواهد برود.
در حالی که کودکان و مهمانان می توانند در یک مجموعه مشخص از اتاق ها (پورت های خاص) مجاز باشند.

بسیاری از شرکت ها تمایل دارند به خود بقبولانند که داشتن برنامه ضد ویروس و دیواره های آتش، برای حفاظت از سیستم هایشان کافی است. داشتن چنین نرم افزارهایی گام نخست خوبی است اما حتی با این وجود نیز سیستم های تجارت الکترونیک با نقاط ضعف زیر روبرو هستند که حتی فایروال هم نمیتواند از موارد زیر جلوگیری کند
آتش سوزی و انفجار - خرابکاری عمدی در سخت افزار، نرم افزار و یا داده ها و اطلاعات - دزدیده شدن نرم افزار و سخت افزار - فقدان پرسنل کلیدی امنیت تجارت الکترونیک - فقدان برنامه های کاربردی - فقدان فناوری - فقدان ارتباطات
فقدان فروشندگان -

افراد

مهمترین مولفه هر برنامه امنیتی موثری افرادی هستند که آنرا اجرا و مدیریت می کنند. نقائص امنیتی بیش از آنکه ناشی از سیستم باشند، به وسیله افرادی که مدیریت سیستم را برعهده دارند و کاربران سیستم رخ می دهند

راهبرد

ایجاد یک برنامه راهبردی موثر و بی عیب اهمیت بسیاری در امنیت الکترونیک دارد.

مدیریت

موفقیت برنامه جامع امنیت الکترونیک در گروهی مدیریت موثر چنین برنامه ای است.

مدرك CISSP

مدرك (Certified Information Systems Security Professional) مدرکی برای متخصصان امنیت است و کسب این مدرک مراحلی دارد. این مدرک مستقل از هر نوع سخت افزار و نرم افزار خاص یک شرکت است و به عنوان یک عنصر کلیدی شناخته می شود.

اعتبار

این مدرک به دلیل این که بر خلاف سایر مدارک امنیتی، وابسته به محصولات هیچ شرکت خاصی نیست، قادر است به افراد متخصص امنیت، تبحر لازم را در طرح و پیاده سازی سیاست های کلان امنیتی اعطا نماید.

مراحل کسب مدرک

برای کسب مدرک CISSP، داوطلبان باید حداقل سه سال سابقه کاری مفید در یکی از زمینه های امنیتی اعلام شده توسط (ISC) را داشته باشند. از ابتدای سال ۲۰۰۳ به بعد شرط مذکور به چهار سال سابقه کاری یا سه سال سابقه کار به علاوه یک مدرک دانشگاهی یا بین المللی در این زمینه تغییر یافت.

سطوح مختلف تست نرم افزار

- (Unit testing) تست واحد
- (Integration testing) تست یکپارچه سازی : تست یکپارچه سازی افزایشی - تست یکپارچه سازی
- (System testing) تست سیستم
- (Acceptance testing) تست پذیرش : تست آلفا - تست بتا - تست امنیتی
- تست واحد - (micro level) پایین ترین سطح تست است - هر کد تست واحد، یک قطعه کد یا یک تابع (متد) خاص را تست می کند. - این تست نیاز به دانش در مورد طراحی و نحوه عملکرد داخلی تابع یا قطعه کد دارد. - توسط برنامه نویس (و نه تست کننده) انجام می شود.

در خصوص تست امنیت

امنیت احراز هویت - امنیت جلسه کاربر - بررسی امنیت حقوق دسترسی - بررسی امنیت در مقابل تزریق دستورات - امنیت دسترسی به سیستم فایل - امنیت ذخیره و بازیابی اطلاعات - ثبت رد پای عملیات، وقایع و گزارش خطا - امنیت در معماری سیستم - بررسی امنیت در مقابل حمله به دیگر کاربران (حملات سایت گذر و ...) - تست استقرار سیستم - بررسی کد منبع (تست جعبه سفید و جعبه سیاه - ماهیت خطا لاگ خطا - تاثیر خطا - محل خطا - توصیه خطا)

نمونه ای از مواردی که این ترم بخوبی یاد خواهید گرفت

داده ؟ اطلاعات ؟ داده آنالوگ و داده دیجیتال

سخت افزار؟ نرم افزار چیست؟ نرم افزار سیستم عامل (نام چند سیستم عامل)، نرم افزار کاربردی، نرم افزارهای پرکاربرد
بیت بایت کیلو بایت مگابایت گیگا بایت ؟ بانک اطلاعاتی

انواع مسیر مخابراتی

در جستجوی در موتورهای جستجوگر اینترنت میخواهیم نیازهای زیر جستجو کنیم جواب را بنویسید

عین ترتیب کلمه دانشگاه زند جستجو شود

هر دو کلمه دانشگاه زند شیراز جستجو شود (بدون ترتیب هم)

کلمه زند جستجو شود در حالی که کلمه فارس را داخل جستجوها نباشد

پست الکترونیک

در ویندوز فرق بین یک نرم افزار نصب نشده و نصب نشده (آیا نرم افزار نصب شده قابل کپی است)

امنیت اطلاعات ؟ شش مفهوم امنیت ؟

تمهیدات لازم قبل از ترک کامپیوتر

جستجو - جایگزینی - کپی - پیست - منوها - محیط گرافیکی

مدیریت کردن برنامه های در حال اجرا در ویندوز در Task Manager

نرم افزار Word - عمل جستجو و جایگزینی - Save با Save as

نرم افزار Excel - نرم افزار PowerPoint - ((نرم افزار SPSS - نرم افزار MatLab))

شبکه های کامپیوتری

سرویسهای ابری

در این ترم با استفاده از کلیه‌های آموزشی سایت www.aminsedighi.ir موارد زیر را انجام خواهیم داد

بررسی نرم افزارهای آفیس پردازش داده‌ها و آمار و تحلیل داده‌ها و کسب اطلاعات مدیریتی و توضیحات و کلیه‌های ویدئویی آموزش نرم افزارهای زیر و ارائه پروژه توسط دانشجویان در

MathLab

SPSS

PowerPoint

MS_Excel

MS_Word

دیگر نرم افزارها

نرم افزار های مهندسی برق مناسب برای گرایش الکترونیک :
1) Code Vision AVR (کد ویژن ای وی آر)
2) Altium Design (آلتیوم دیزاین)
3) Proteus Design (پروتئوس دیزاین)
4) Codence OrCAD PSpice (کادنس اورکد پی اس پایس)

نرم افزار های مهندسی برق برای گرایش کنترل و ابزار دقیق :
Automation Studio P6 (اتوموشن استودیو پی 6)

همچنین نرم افزار های کاربردی صنعت برق به شرح زیر می باشد :
1) AutoCAD Electrical
2) Eplan P8
3) Automation Studio P6
4) SIMATIC STEP 7
5) PLC CAD
6) DIALux
7) Logo Soft Comfort

نرم افزار های مهندسی برق مناسب برای گرایش قدرت :
1) Matlab (متلب)
2) CST Studio suite (سی اس تی استودیو سوئیت)
3) ANSYS Maxwell (انسیس ماکسول)
4) Dig SILENT (دیجی سایلنت)
5) PS CAD (پی اس کد)

نرم افزار های مهندسی برق مناسب برای گرایش مخابرات :
1) CST Studio suite (سی اس تی استودیو سوئیت)
2) Agilent Genesys (اجیلنت جنسیس)
3) ANSYS Maxwell (انسیس ماکسول)
4) Altium Design (آلتیوم دیزاین)

بدیهی است این جزوه خالی از اشکال نیست، خواهشمند است اشکالات را به آدرس زیر ارسال فرمایید، تا در نسخ بعدی تصحیح گردد.

Sedighias220@yahoo.com

امین صدیقی
شیراز 1403

پایان

در هر حرفه ای که هستید نه اجازه دهید که به بدبینیهای بیحاصل آلوده شوید و نه بگذارید که بعضی لحظات تاسف بار که برای هر ملتی پیش می آید شما را به یاس و ناامیدی بکشاند. در آرامش حاکم بر آزمایشگاهها و کتابخانه هایتان زندگی کنید .

نخست از خود بپرسید : " برای یادگیری و خودآموزی چه کرده ام ؟ " سپس همچنان که بیشتر میروید بپرسید : " من برای کشورم چه کرده ام ؟ " و این پرسش را آنقدر ادامه دهید تا به این احساس شادبخش و هیجان انگیز برسید که شاید سهم کوچکی در پیشرفت و اعتلای بشریت داشته اید.

اما هر پاداشی که زندگی به تلاشهایمان بدهد یا ندهد هنگامی که به پایان تلاشهایمان نزدیک میشویم هر کدامان باید حق آن را داشته باشیم که با صدای بلند بگوییم " من آنچه در توان داشته ام انجام داده ام " لوئی پاستور 1895